

Jihočeský úsměv

**Sborník
dětských
literárních
prací**

2022

Jihočeský úsměv

2022

pořadatelé:

**Jihočeský klub Obce spisovatelů
Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
Jihočeský kraj**

13. ročník literární soutěže Jihočeský úsměv

Všichni vyhrát nemohou...

Literární soutěž s názvem Jihočeský úsměv má již docela slušnou tradici a ačkoliv se v průběhu let občas měnily nějaké drobnosti v podmínkách, jedno zůstalo naprosto neměnné – a to je každoroční šance pro malé psavce do patnácti let. A že literární soutěžení chlapce a dívky školního věku skutečně oslovuje, dokazuje už samotný počet přihlášených prací. Těch došlo letos 160 od 159 soutěžících. Jako obvykle pilnější v tomto směru byla děvčata, kterých se tentokrát zapojilo téměř dvakrát tolik co chlapců. Takže dívčích jmen v seznamu soutěže jsme napočítali 100, zatímco chlapeckých pouze 59. Uznání kromě malých literátů zaslouží i ředitelé škol a učitelé, kteří informace o soutěži svým žákům předávají. Tímto způsobem se do Jihočeského úsměvu zapojily základní školy s počtem 98 odeslaných prací, gymnázia se 60 soutěžními dílky, jedním příspěvkem se zúčastnila i základní umělecká škola.

Ráda bych jmenovala alespoň ty nejaktivnější základní školy a gymnázia, jako českobudějovické základní školy Bezdrevská, L. Kuby, Nerudova, J. Š. Baara, gymnázia Trhové Sviny, Písek, Jírovcova České Budějovice. Ovšem opomenout bychom neměli ani další zapojené - například ZŠ ze Šumavských Hoštic, Dukelská, Máj I a Máj II, Matice školské, Kubatova, ZŠ Šindlovy Dvory, Týn nad Vltavou, Ledenice, Strakonice, Dolní Bukovsko, Gymnázia Třeboň, Tábor, Česko-anglické gymnázium České Budějovice či SpgŠ Prachatice. Zájem o zapojení do soutěže, a to nikoliv poprvé, projeвили i žáci z jiných regionů, takže se v soutěži ocitly práce ze ZŠ Vsetín, Šilheřovice, Zaječí nebo z pražského gymnázia.

Díky využití možností internetu se zjednodušilo nejen zasílání soutěžních prací, ale i komunikace s jednotlivými školami či účastníky soutěže. Za velice pozitivní a nanejvýš chvályhodné považuje porota rovněž podstatné zlepšení gramatické stránky příspěvků a zejména pak nesporný přínos četby pro vyjadřovací schopnosti a bohatší slovní zásobu autorů. Ve větší míře se mezi příspěvky objevují vedle popisných zážitků a úvah i jiné literární útvary, od pohádek přes povídky jak ze současnosti, tak ze stále oblíbenějších žánrů mezi mládeží - sci-fi či fantasy. Jejich obsah se zabývá mezilidskými vztahy, aktuálními rodinnými problémy, negativními i pozitivními

lidskými vlastnostmi, ale i tak závažnými a náročnými tématy, jako je válka, židovská otázka či pojem spravedlnosti. A co je zvlášť potěšitelné, slušné procento soutěžících zvolilo ke své literární sebe-realizaci poezii.

Mimo jiné lze konstatovat, že celková literární úroveň soutěžních prací doznala značného nárůstu, takže i porota složená ze členů Jihočeského klubu Obce spisovatelů měla o to těžší práci a hlavně rozhodování o vítězích. Jenom do prvního kola s nejvyšším počtem bodů se probojovalo čtyřadvacet prací, z nichž bylo nutno zvolit pouhou desítku do vítězné desítky. Z toho důvodu byla oproti jiným rokům udělena ještě dvě „mimořádná ocenění“. Pravdou je, že mnohdy mezi těmi nejlepšími a dalšími v pořadí hrála roli nejednou pouhá polovina bodu.

Je jasné, že všichni vyhrát nemohou, ale důležité je nenechat se odradit – třeba příští rok bude příznivější právě pro vás. Nicméně nesporné ocenění a poděkování si zaslouží všichni, kdo přispěli do soutěže svou kapičkou písmenkového úsměvu. A doufáme, že se s vámi setkáme opět i v příštím roce...

Hanka Hosnedlová
Jihočeský klub Obce spisovatelů

Jihočeský úsměv

2022

vítězné
práce

HOUBY

V lese pod horou Klet' roste každý rok moc hub. Část lesa je kouzelná a rostou v ní houby, které mají lidské vlastnosti a umí mluvit. Třeba starý kozák rád mečel jako koza, praví hříbci rádi zpívali, žluté lišky se rády vesele smály a chechotaly. Babky se rády koukaly kolem sebe a povídaly si spolu a klouzci rádi tancovali.

Moc zajímavé bylo, že všechny jedlé houby měly nějakou zálibu, ale nejedlé a jedovaté houby jen otráveně stály a mlčely a jedlé houby se proto s nimi nekamarádily.

Jednou, když byla velká bouřka a slejvák, tak se všechny jedlé houby stále vykrucovaly, aby se umyly, a potom se ukryly do domečků z mechu. Po dešti houby povyroستly a za několik dní přijeli do lesa lidé. Nejedlé a jedovaté houby, které v lese mlčky stály, hned varovaly jedlé houby. Ty se hned schovaly do zamaskovaných domečků, které byly pro lidi neviditelné.

Za malou chvíli lidé začali křičet a ječet, protože se po pěšině plazili hadi. Lidé kvůli hadům hned naskákali do aut a rychle odjeli. Hadi se poté odplazili z lesa pryč. Jedlé houbičky znovu vylezly z domečků, poděkovaly nejedlým houbám a naučily je za odměnu tancovat a zpívat. Všechny houby se pak spolu veselily, zpívaly a tančily.

Leona Černíková, 9 let

Jmenuji se Hans Müller a jsem Žid

25. května 1942 pro mě přišlo gestapo. Ti zatracení „náckové“ mi řekli, že musím do nějakého tábora, říkali mi, že budu pomáhat Říši. Tvrdili mi, že se budu moct vrátit domů, ale já jim nevěřím, protože můj kamarád tam jel před pěti měsíci a nevrátil se. Já jsem měl štěstí, že jsem před pěti měsíci neodjel, měl jsem chřipku a nemohl jsem se ani hnout, což mě zachránilo, ale teď už tam musím.

26. května jsem se ocitl v Terezíně. Mohl jsem si vzít na cestu pár věcí. Cesta byla velmi nepohodlná v nákladním vagonu a trvala mnoho hodin. Nejprve nás zkontrolovali a pak nám všechno vzali. Z věcí, které jsem měl, mi nezbylo nic. Dali mi pruhované oblečení a měl jsem jít do domu číslo 9.

27. května jsem měl první práci, přikázali nám kopat jámy. Nevím, na co jsou, ale kopal jsem, musel jsem. Kdo nekopal, byl potrestán. Od nových příchozích jsem se dozvěděl, že byl spáchán atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha. Co bude dál? Čeká se peklo! Po celém dni jsem byl unavený a chtěl jsem do postele. Nebyly to žádné postele, ale jen obyčejná prkna, práce je velmi vyčerpávající, vždy únavou hned usnu.

28. května nás čekala další práce. Měli jsme něco stavět. Při práci pomáhala i spousta dětí. Dnes jsem si všiml, že zmizelo několik Židů, kteří zde včera ještě byli.

29. května jsme měli zatím nejlepší snídani. Starý tvrdý chléb s margarínem. Jinak mnoho dalších Židů zmizelo. Pro všechny dozorce jsem jen číslo, ne člověk.

30. května jsem onemocněl. Snad je to tyfus?! Je tady strašná hygiena. Chci domů!!

31. května pro nás přišli dozorcí, že se máme jít umýt. Jsem velmi zesláblý, nikam nemůžu. Nikam nedojdu. Nakonec mě tam odnesli. Nemohl jsem se ani postavit na nohy. Nevím, co nás čeká, ale vypadá to, že se nás „náckové“ chtějí zbavit. Byl jsem tam s několika dalšími Židy, strašně se bojím. Chci se dožít konce války, ale budu rád i za to, že válka někdy skončí. Mám jít do nějaké místnosti, ale nechci tam. Jsem bezmocný, musím tam jít, musím. Co mě tam čeká, netuším, ale chci žít a přežít. Bože, prosím!

Ondřej Topka, 11 let

Sluníčko

*To naše sluníčko
krásně nás hřeje,
každý den z oblohy
sladce se směje.*

*Hezké je, zlatavé
jak luční kvítí,
hvězdička na nebi,
co každý den svítí.*

*Bez tebe, sluníčko,
života není,
tvá síla magická
celý svět mění.*

Ema Fikejzová, 11 let

Róza, Sára a tajemný tvor

„Ahoj!“ řekla Sára a přispěchala k Róze.

„Těšila ses?“ zeptala se a Róza přikývla.

Byl konec školního roku a jeli na školní výlet do muzea. Cestou tam si všichni užili spoustu legrace a když dorazili na místo, třída se seřadila. Róza se Sárrou neměly zrovna moc dobré známky, ale měly srdce na správném místě, i když občas zlobily.

„Tak a teď se rozdělte do dvojic a každý musí najít podle mapky jedno určité místo,“ paní učitelka rozdala mapky, a když uviděla dvojici Róza a Sára, zpražila je varovným pohledem.

„Opovažte se něco provést!“ a dala jim mapku s papírkem, na kterém byly úkoly.

Najdi kostru velryby a zjisti, jak stará je. Pak tam byla mapka. Následoval rozchod a sraz měl být ve 14:00 před muzeem. Jelikož Sára i Róza neuměly zeměpis, neuměly se ani orientovat v mapách.

„Musíme doleva!“ řekla Sára.

„Ne, doprava!“ trvala na svém Róza.

„Jseš slepá?“ vykřikla Sára.

A tak bloudily po chodbách muzea, až našly obří dveře. Pokusily se za ně zabrat a dveře se se skřípěním otevřely.

„Tady by to mělo být,“ řekla Sára.

„Já rozsvítím!“ skoro vykřikla Róza a nahmatala vypínač. Když místnost zalilo světlo, obě hned napadlo, že tady asi být nemají. Na zdech byla hromada výpočtů, kterým ani jedna nerozuměla. V kleci uprostřed místnosti spalo něco, co nikdy předtím neviděly. Vypadalo to trochu jako mimozemšťan a napůl jako nějaký přerostlý jezevčík či co. Mělo to dlouhé chlupaté tělo v barvách modré a zelené, trochu šišatou hlavu a na ní krátká tykadla. Pod klecí byl nápis: Dosud neobjevený druh. A pod ním další: Podle doktorky Rexové je jisté, že nemá zcela pozemský původ. Je to něco, co je nejspíše zkřížené s mimozemšťanem. Na dalších věcech se pracuje.

„Páni! Pššt!“ zašeptala Róza.

„Spí to, tak ať to nevzbudíš, to by byl malér!“ Obě zmlkly. Nastalo napjaté ticho. Ani jedna nestála o malér. Najednou, jako naschvál, zazvonil Róze mobil. Rychle ho vytáhla z kapsy a zavěsila.

Obě si prohodily roztěkané pohledy a potom se podívaly na onu věc. Otevřelo to pomalu oči. Začalo to brečet.

„Šššš!“ uklidňovala to Róza.

Ono se to ale ještě více rozbřečelo.

„Prosím tě, to musíš takhle!“ prohodila Sára.

Měla mladšího bratra a věděla, co má dělat. Pomalu otevřela klec a začala to chovat a zpívat. Usnulo to, oběma se ulevilo. Sára to položila zpět do klece.

„Tak, a teď pojď rychle pryč.“ Chvilí bloudily muzeem, ale pak konečně našly tu správnou expozici. Zapsaly si informace o kostře velryby a šly na sraz.

„Aby bylo jasno, o tomhle nikomu ani muk!“ pravila Sára.

„Jasnačka!“ odpověděla Róza.

Po chvíli přišel zbytek třídy a všichni nastoupili do autobusu. Asi tak kousek za Prahou dostala Sára hlad. Otevřela batoh a zjistila, že její svačina je sněžená a že je tam jenom onen mimozemšťan. „Ty, Rózo, myslím, že máme průšvih!“ zašeptala Sára.

„Jakej?“ zeptala se Róza, ale Sára ani odpovídat nemusela. Koukla se k Sáře do batohu a šeptem vykřikla: „A sakra!“

Eliška Koubková, 11 let

Tajemství hřiště

Sirotčinec. To je pro sirotky domov. Ale pro jednu čtveřici ne. Soňa, Vašek, Majda a Jirka. Soňa má ráda růžovou a nosí brýle. Majda má ráda tyrkysovou a kočky. Vašek má rád modrou a Jirka oranžovou.

Jednou takhle večer byly děti na hřišti a naše parta se usadila v prolézačce. „Já vážně nechápu, proč nám nechtějí říct, jak to bylo s našimi rodiči!“ vypálil Jirka, jakmile všichni usedli. „Jo, mně to taky nedává smysl,“ konstatovala Majda. „Nemyslíte si, že nám to nechtějí říct, protože na to jsme malí?“ řekl Vašek. „Ne, v jedenácti by nám to řekli a nám je jedenáct,“ řekla rozhodně Soňa. Pak se všichni odmlčeli a zavládlo ticho. Zničehonic Majda nadhodila: „Máte taky někdy chuť žít v jiném světě?“ - „Jo,“ řekli všichni svorně. „Nejlepší by bylo, kdyby tu nebyl Andrej,“ povzdechl si Vašek. „S tímhle náfukou se nedá žít,“ dořekl za něj Jirka. Pak však zmlkli, protože je objevil Andrej. „Ale, ale... Copak tu máme za diskusní kroužek?“ řekl a v očích se mu nebezpečně zalesklo. „Jdi pryč,“ řekl podrážděně Jirka. „Já ale nemám v úmyslu odejít,“ odsekl Andrej. „Tak už vypadni!“ řekla Majda a vypálila k Andrejovi. Ten si jen posměšně odfrkl, a když už byla těsně u něj, uhl a zezadu Majdu zatáhl za cop. Majda s velkým „prásk“ dopadla na podlahu a snažila se popadnout dech. Soňa k ní přiběhla a pomohla jí do kouta prolézačky. Vaškovi zrudly uši, což byl varovný signál. Andrej si toho všiml a jeho obličej plný zlomyslnosti vystřídal strach a vzápětí i bolest, protože Vašek mu vlepil pořádnou ránu do nosu. Andrej se dal na útěk, ale ještě na ně křikl: „To se poví!“ Pak se všechna pozornost obrátila na Majdu. „Jsi v pořádku?“ zeptal se Vašek ještě s červenýma ušima. „Myslím, že jo,“ řekla Majda. „Já toho Andreje nesnáším!“ stěžoval si Jirka. Soňa chodila sem a tam a našťavaně si pro sebe mumlala.

„Vššššš...“ ozvalo se pak. Všichni strnuli. „Já myslela, že na hřišti nejsou stromy listnaté,“ řekla zaskočeně Soňa. „Taky že nejsou,“ odpověděla jí Majda. „Tak co to tedy by... áááá!“ Prolézačka se pod jejíma nohama protrhla a vznikla díra tak velká, že by se do ní vešel i dospělý člověk. Zahučela tam. Všichni se k ní vrhli. První u ní byl Vašek. Chytil Soňu za ruku a snažil se ji

vytáhnout, jenže ta díra jako by poznala, že se její oběti daří uniknout. A začala do sebe mocně sát všechny kolem. Vašek taky začal padat za Soňou. Vtom ho ale Majda chňapla za nohu, zapřela se nohama a pokoušela se je vytáhnout. „Jirko, pomoc!“ vyjekla. Pak se jí podlomila noha a ona upadla. Všichni tři padali do díry. Jirka Majdu chňapl za kapuci mikiny. Majda chytla Vaška za nohu a Vašek stiskl Soně ruku. „Co se to děje?!“ lapala po dechu Soňa. „Jirko, vydrž,“ křikl Vašek zdola na Jirku. „Já se snažím!“ řekl Jirka bez dechu. Jenže jeden člověk neunese tři lidi naráz. Jirka taky začal padat za ostatními. „Rup!“ Noha, kterou se zahákl, vyklouzla, a on začal po hlavě rychle padat za ostatními. Teď už nebyl nikdo, kdo by je vytáhl, nebo chytil. Všichni padali dírou do černočerné tmy...

„Prásk!“ „Au!“ Celá čtveřice dopadla na tvrdou zem. První přišel k rozumu Vašek. Rozhlédl se po ostatních. Soňa, která dopadla jako první, ležela na zemi a bála se otevřít oči. Tekla jí malinko krev z tváře, jak se odřela při pádu do díry. Jirka seděl s opřenýma rukama do země a snažil se popadnout dech. Majda se krčila v klubku na zemi a držela si hlavu. Všemi trásla bolest, strach a šok. „Jste všichni v pořádku?“ ptal se s nejistotou Vašek. „Co myslíš?“ odvětil Jirka. „Spíš ne,“ odvětil Vašek. „Majdo, Soňo, nebojte se,“ konejšil Vašek holky. Holky otevřely oči. „A kde to vůbec jsme?“ vyhrkla Soňa po pěti minutách, co se zklidnili. „Nemám potuchy,“ řekl Jirka. Majda koukala kolem sebe a její pozornost upoutala houba. Měla barvu růžovou, modrou a fialovou. Působila uklidňujícím dojmem. Pak však kousek odtud na ně z křoví koukala dvě očka. Byla lidská, ale vypadala divoce. Jakmile se na ně podívala, zmizela.

„Musíme někoho najít a on nám pomůže,“ řekl sebejistě Jirka. „Jo, máš pravdu,“ potvrdila Soňa. Tak se vydali lesní pěšinkou. Z dálky zahlédli čtyři postavy. Všichni si mysleli, že je to někdo, kdo jim pomůže. Ale mýlili se. Byla to matka, dvě dcery a chlapec. Všichni si něco říkali. Pak ale matka promluvila. „Ruii, ty si dáš toho, co má černé vlasy a oranžový ohoz. Kaanao, ty si sníš tu, co má nějakou věc na obličej. Zuzuko, na tebe čeká blondák a já si vezmu tu holku s copem.“ Všem ztuhla krev v žilách. Mluvila snad o nich?

„Ráár,“ zařvala matka a děti se vrhly na kamarády. Ruii se hnal na Jirku. Vytasil své drápy a snažil se Jirku drápnout. Jirka si vzal klacek a snažil se ho praštit. Kaanao se odrazila do mohutného skoku, zavěsila se na stromě a skočila dolů, ale nespadla. Držela se ve vzduchu na pavoučím vlákně. Snažila se Soňu chytit do pavoučí sítě. Zuzuko šla za Vaškem a cestou jí rostly další a další ruce. Nakonec měla na každé straně tři a vypadala jako pavouk. Matka se rozběhla za Majdou, která kličkovala mezi ostatními. „Zpomal, já si nechci hrát na honěnou,“ volala matka. Dohonila ji a připevnila k ní svá pavoučí vlákna. Majda nemohla dál utíkat. Pavoučí matka ji táhla blíž a blíž k sobě. Když už byla blízko, trhla s vláknem a Majda upadla. Pavoučí matka se teď nad ní skláněla s pařáty připravenými na drápání.

Pak se nečekaně ozvalo jemné mávání křídel a nad pavoučí matkou se objevili motýli, tedy spíš dívky s motýlími křídly. Jedna v černých a bílých barvách měla krátké volánkové šaty a na jednom oku velkou černou kaňku. Pavoučí matku odhodila stranou a usekla jí hlavu. Tělo matky i její hlava se začaly rozpadat. Motýl-holka se snesla k Majdě a začala jí obvazovat poraněnou nohu. Druhá růžová motýlí dívka přiletěla k Soně, stiskla jí ruku a se Soňou odletěla. Posadila ji k jednomu stromu, usmála se na ni a odletěla na strom ke Kaanao. Nejdřív ji propíchla a pak jí usekla hlavu. Její tělo se taky začalo rozkládat. Třetí plamenný motýl se střemhlav vrhl k Ruiimu a také mu usekl hlavu. Motýl vodní letěl k Zuzuko. Ta se na něj vrhla, jenže motýl ji nečekaně z kropil vodou s černou tekutinou. Když voda otekla, po Zuzuko nebylo stopy.

„Nebojte se, odneseme vás do bezpečí,“ řekla motýlí dívka, co zachránila Soňu. Motýli je odnesli do překrásného hradu, kde dole na ně čekala stará paní. „Zaútočili na ně démoni,“ sdělil plamenný motýl paní. „Ježiš, šmankote!“ řekla ustaraně i vylekaně paní. „Jste v pořádku?“ - „Budou, ale tady ta zlatovláska s copánkem má v noze démoní vlákna, takže se bude léčit,“ vysvětlila motýlí holka s černou kaňkou na obličej. „Aha,“ řekla paní a lítostivě se na Majdu podívala. „My už musíme letět pryč. Prý jsou nějakí démoni na severu.“

„Vítejte ve Stříbranově,“ řekla stařenka, „je to škola kouzel.“ Celá banda vykulila oči. „Jak se jmenujete?“ zeptala se stará paní

vlídně. „Soňa Štěpanyová, Majda Sýčková, Jirka Průcha, Vašek Veselý.“ Paní se na ně vyjeveně podívala: „A odkud jste?“ „Noo...“ začal Vašek. Pak se celá čtveřice dala do vyprávění, jak se to všechno stalo. Když skončili, stařenka se na ně podívala, lehce se usmála a podotkla: „Víte o tom, že vaši rodiče založili tuto školu?“ - „Vážně?!“ vykřikla celá čtveřice naráz. „Ano, vítejte v říši kouzel,“ řekla a odešla. Nechala je samotné. Všichni kamarádi zůstali ve Stříbranově celý týden. Žili si tam nádherně. Chodili spát do ložnice prvního ročníku, učili se kouzla při hodinách kouzlení a litali na košťatech. Když se blížil návrat domů, byli všichni skleslí.

„Já tady zůstanu,“ řekla Soňa. „Já taky,“ vyhrkli oba dva kluci a Majda po chvílce rozmyšlení přikývla. Zašli za stařenkou, o které se mezitím dozvěděli, že je ředitelkou Stříbranova, a zeptali se, jestli můžou zůstat. Ředitelka se zakrývanou radostí řekla: „Ano, jistě, že můžete zůstat.“

Soňa Štěpanyová, 11 let

Můj nevšední zážitek z dovolené

Moji rodiče jsou vzdělaní lidé s láskou k přírodě. Dle jejich slov však vysoké vzdělání neznamená vysoký výdělek, a proto pravidelně jezdíme v létě na dovolenou pod stan. Pravdou je, že nám tyto dovolené poskytují větší dobrodružství než spaní v hotelu nebo opékání sama sebe na pláži, i když bych kecal, kdybych řekl, že mě plavání a potápění nebaví. Nikterak ho neztracuji.

A tak jsme se jako správní suchozemci vydali na Slovensko, tentokrát do pohoří Malá Fatra. Táta tam strávil devět měsíců základní vojenské služby ve společnosti medvědí rodinky a máma vzpomínala na vydařený čundr ze svobodných let. Cesta po slovenské dálnici D1 ubíhala hladce. Minuli jsme úrodné území Podunajské nížiny a údolím Váhu jsme směřovali na sever, proti jeho proudu. Náhle se před námi objevily vrcholy Malé Fatry. Nad řekou se majestátně tyčily ruiny Starhradu a na Dubnej skale hrad Strečno. V duchu jsem viděl Jánošíka s jeho družinou...

V mém příběhu nehraje paradoxně roli ani nádherná fatranská příroda Jánošíkovy diery či Šútovský vodopád, ale malebný autokemp Trusalová, ve kterém jsme trávili pozdní odpoledne a noci našeho pobytu. Tenkrát jsme ještě měli malý stan, a tak jsme v něm spávaly my děti a rodiče si užívali hotelu s milionem hvězd nad hlavou. Bylo teplé léto a ráno nás obvykle budil ptačí zpěv. Ta poslední noc však byla jiná... Spát jsme šli jako obvykle a únavou z celého dne jsme všichni spali velice tvrdě. Najednou mě nad ránem vzbudil mámin výkřik: „Liška! A ukradla mi polštářek!“ Máma se vzbudila tím, že jí padla hlava. Úlekem se posadila a uviděla za zády šelmu, jak na ni kouká i s poduškou v tlamě. Táta vyskočil za ní a v tu chvíli ta zrzavá potvora polštářek upustila a vzala do zaječích. Jak byli rodiče zachumlaní ve spacácích, nepodobali se z pohledu zvířete lidem, a tudíž pro ni, která hledala něco k snědku, nepředstavovali žádné nebezpečí. Ještě že to byla jenom liška... Od té doby říkáme, že v Trusalovej nedávají lišky dobrou noc, ale dobré ráno.

Bylo to to pravé setkání s přírodou, připadal jsem si jako lovec v dávných dobách. Během dalších let jsme navštívili spoustu krásných míst, ale liška nám přišla dát sbohem pouze zde, v malém kempu v pohoří Malá Fatra. Třeba ji poslal sám Jánošík...

Josef Cséfalvay, 12 let

Blázen

*Tam na západě
zhasíná tvůj
život poslední.*

*Tam splývá loď
se soumrakem.*

*Tam skončí
každý z nás,
buď králem,
i když sám.*

*Tvůj plamen
zhasíná,
tak proč
ho necháváš?*

*Ten lev
v beránčím rouše
tě o všechno
obírá.*

*Jen blázen
zůstane
na posledním dechu
věřit.*

*Pod útesem
však ční
hroty holých
skal.*

*Jediné, co
zvěstuje ti,
co se stalo.*

*Je bílá růže,
která střeží
minulý život.*

*Bláznů důvěřujících
každému.
Do posledního skoku
ozvěna zazní útesem.*

*Bláznova duše
neskončí pádem.*

*Stojí dál a
v ruce svírá bílé
růže.*

Kristina Andrlová, 13 let

Řeka

*Paprsky hrají ti ve vlnách
na sluneční schovávanou.
Třpytivá zářící korunka
se blyští na hladině
do křídel vážek
i ocásků malých šupinatých ryb.*

*Čas léta plyne jako ty.
Kde končí?*

*Poslední rozloučení
zeleného listu
je rubínově rudé.
Nedopluje s tebou do moří.*

*Rozččeřená,
plná oblázků,
tmy,
ticha hlubin
a docela malých tonutí.*

Vynoř se.

*Znovu se nadechnout,
skočit
a smýt se.*

Stanislava Bumbová, 12 let

ČERNÁ A PURPUROVÁ

Milena Zingerová, březen roku 1942, Polsko - Osvětim

Když se vlak zastavil a otevřely se dveře, Milena s odvahou vystoupila jako první, ačkoli jí nápis Auschwitz na nádražní budově nic neříkal.

Byla velká zima, padal sníh a foukal vítr, Milena na sobě měla jen lehký letní kabát. Zimou se téměř nemohla udržet na nohou, ale nic jiného jí v tu chvíli nezbylo.

Zpozorovala Němce v uniformách, Milenin strach se stále stupňoval, zrovna nejlepší pocit v ní nevzbuzovali ani vyhublí muži v pruhovaném pyžamu a dřevácích, kteří stáli opodál.

Milena si uvědomila, že se dostala na místo, kde neplatí žádná pravidla a nic jí nezaručuje život.

Elinor Weisová, srpen roku 2022, Polsko - Osvětim

Je krásné letní ráno, slunce září a fouká příjemný vánek.

Vím, co mě čeká a kam směřuje můj výlet v Polsku. Ovšem ještě před samotnou návštěvou Auschwitzu si na lavičce u vlakového nádraží pochutnávám na muffinu z místního pekařství, abych náročný výlet zvládla.

Už se nacházím jen pár set metrů od cílové stanice. Už jen pár metrů, centimetrů... Jakmile jsem bránu v Auschwitzu překročila, zažila jsem něco, co jsem neměla doposud šanci poznat.

Zprvu jsem se po koncentračním táboře jen tak procházela a poznávala všechna místa, která byla v knihách popisována. Nikdy jsem si je ale nedokázala představit tak autenticky jako právě zde. Pravou sílu Osvětimi jsem ovšem nemohla najít. Proč zde stojím a nic se ve mně neděje? Nedokázala jsem to pochopit.

Ovšem to se navždy změnilo, jakmile jsem se ocitla na kamenném chodníku, který byl určen jen pro esesmany a vězněné na něj vstoupit nemohli. Visela tam dokonce i cedule jako varování. Už když jsem ji spatřila, věděla jsem, že to je to místo, kde... Něco mě k onomu nepovolenému chodníku táhlo, tudíž netrvalo dlouho a vstoupila jsem na něj.

Obloha se zatáhla, začal foukat silný vítr a z nebe začaly padat kapky deště, jako slzy všech, co zde museli trpět. Najednou jsem

nestála jen na obyčejném chodníku, ale na něčem, co mohlo být příčinou mé smrti. Ucítla jsem sílu onoho místa, kde právě jsem, ale především toho, že už nic nemám ve svých rukou. Moje šance na přežití se pomalu rozplývá v kouři nad plynovou komorou a není v mých silách to zastavit. Ucítla jsem, že za mnou někdo jde, jeho kroky jsou plné nenávisti a špatných úmyslů. Něco na mě zakřičel, nerozuměla jsem co, ale slova nevěštila nic dobrého. Už jsem uslyšela jen výstřel.

Najednou jsem to byla zase já, Elinor, které nic nehrozí. Přemýšlet nad touto událostí jsem ale nikdy nepřestala. Doposud nevím, jestli to byla síla energie v Osvětimi, jež zapříčinila, že jsem si v hlavě sama vytvořila scénář, ve kterém byla vyobrazena jedna z možností smrti v Osvětimi. Nebo mě k chodníku táhla vzpomínka, která měla takovou sílu, aby ve mně navždy zůstala? Jako by věděla, že když na to přijde, nepokusím se ji potlačit, ba naopak, pokusím se ji co nejvíc pochopit, pochopit sebe...

Elinor Weisová, 12 let

Štěstí není zadarmo

„Mami. Vždycky sis přála, abych byla v životě šťastná a úspěšná. Přála sis, abych se postarala o Míšu a dohlédla tu na tátu. Už je to rok, co jsi odešla, ale já si pořád nezvykla.“ Ležela jsem na trávě a dívala se na letní oblohu plnou hvězd. Na toto místo chodívám každý večer, protože jedině tady se cítím bezpečně. Máma pro mě byla nejdůležitějším člověkem a jediný, kdo mě chápal. Teď na ni akorát vzpomínám.

Když před rokem onemocněla rakovinou, byl to pro všechny šok. Táta se po její smrti zhroutil a stal se z něj alkoholik. Je pořád nevrlý, podrážděný a nemá na nás vůbec náladu. Nejtěžší je to nejspíš pro Míšu. Míša je autista a je mu deset let. Potřebuje neustálou péči a věčnou pozornost, protože nikdy nevíme, co provede. Nedokázal by pochopit, že máma zemřela, tak mu musíme říkat, že prostě jen odešla, ale on stále čeká, kdy se vrátí. S tátou se oba snažíme, aby byl šťastný, ale jelikož táta je věčně v práci, musím se o Míšu starat hlavně já. A nejen o Míšu. Zůstaly mi na krku všechny domácí práce a dvakrát do měsíce mi jezdí pomáhat babička z druhého konce republiky.

Jak jsem tak přemýšlela, uvědomila jsem si, jak moc všichni mámu potřebujeme. Hodiny na věži odbíjely jedenáctou a já se pomalu vracela domů. Táta ještě seděl na terase a popíjel pivo.

„Jdeš domů?“ zavolal na mě. Kývla jsem a on mi popřál dobrou noc. Ještě než jsem šla spát, šla jsem zkontrolovat Míšu. Už spal a věci na zítřek měl také připravené. Pro dnešek jsem měla hotovo. Vešla jsem k sobě do pokoje, kde v rohu stálo moje violoncello. Letos jsem v deváté třídě a moc bych si přála jít na konzervatoř. Jediný problém je, že v mém městě není, nejbližší konzervatoř je v Praze, jenže to bych musela být na internátu a nemohla se starat o Míšu. Táta mi dovolí, abych zkusila talentové zkoušky, ale nevěří mi, že by mě mohli přijmout. Chce, abych šla na zemědělskou školu, která je u nás ve městě, a já se tak mohla starat o domácnost. Zkoušky mě čekají za čtyři měsíce a já jsem čím dál víc nervózní. Ve škole nemám ani kamarády, protože nikdo nedokáže pochopit, že nemám čas. Každý den hraji na violoncello dvě hodiny a poté vařím, peru a uklízím.

Ráno jsem udělala Míšovi snídani a vypravila ho do školy. Strážlivý otec odjel do práce už brzy ráno a já ještě musela umýt po něm nádobí. Míšu jsem dovedla do jeho speciální školy a sama pak šla do té své. Míšova učitelka byla úžasná žena a ve spoustě věcech mi připomínala mámu. Míša se do školy vždy těšil. Já zrovna dnes píšu test z chemie, takže se opravdu nemám na co těšit. Dostanu zase nejlépe trojku a doma kvůli tomu bude dusno. Na konzervatoři fyzika, matematika ani chemie nejsou.

A byly tu Vánoce. Na tátovi jsem si všimla spousty pozitivních změn. Přestal pít alkohol, začal mi víc pomáhat s Míšou a více se nám věnoval. Pořád ale nevěřil, že bych mohla být na konzervatoři přijata.

„Zkusit to můžeš, ale stejně tě nevezmou. A navíc co bys dělala v Praze? Budeš pěkně doma!“ říkal vždy, když jsem se o tom jen zmínila. Teď jsem každý den pekla cukroví a náš domek krásně provoněla skořice a pomeranče. Zbývalo pár dní do Štědrého dne a pár týdnů do talentových zkoušek. Vše už jsem měla nachystané. Stupnice, skladby, prostě všechno. Máma mi vždy fandila, byla by na mě pyšná.

A bylo to tu. Tu noc jsem vůbec nemohla usnout. Dnešní den pro mě bude velmi významný. Táta se sám nabídl, že mě odveze, a Míša šel normálně do školy. Celé ráno jsem si opakovala všechny pojmy z hudební teorie, zabalila své violoncello, hezky se oblekla a jeli jsme. Táta to nebral tak vážně jako já. Babička mi cestou volala, ať mi to dobře dopadne.

Vstoupila jsem do velké místnosti. První mě čekalo ústní a písemné zkoušení z hudební teorie. Bylo to trochu náročné, ale spoustu věcí jsem věděla. Teď mě čeká to hlavní. Ve velkém koncertním sále, který byl plný porotců, jsem teď měla zahrát na violoncello. Cítila jsem, jak se celá klepu. Když zaznělo mé jméno, málem se mi zastavilo srdce. Posadila jsem se na židli před porotu, vzala violoncello do ruky a zavřela oči. Když jsem zahrála první tón, měla jsem takový příjemný pocit, jako by vedle mě byla máma.

„To zvládneš,“ uslyšela jsem šepot, jako kdyby ke mně mluvila. Pomalu jsem se blížila do finále a s posledním tónem si pořádně vyhrála. Porotci zatleskali a já mohla jet domů a čekala, až mi přijdou výsledky. Po pár dnech se ve schránce objevil dopis. Celá

nadšená jsem ho otevřela. Byla jsem zrovna sama doma a nechťelo se mi s otevíráním dopisu čekat na ostatní. Přečetla jsem prvních pár slov a hned se rozplakala. Stálo tam, že jsem přijata. Mé přání se splnilo, ale bohužel mi táta nedovolí odjet.

Uslyšela jsem odemykání. Táta zrovna přišel domů a všiml si, že pláču. Mlčky jsem mu podala dopis a čekala na jeho reakci. Jen se na mě podíval, ale nic neřekl. Bylo mi hned jasné, že do Prahy nepojedu. Cítila jsem v sobě prázdnotu. Kéž by tu tak byla máma, to by bylo všechno jinak. Ať jsem tátu jakkoli přemlouvala, bylo to zbytečné. Táta mě potřeboval, abych vařila a starala se o Míšu. Za dva týdny mám narozeniny, ale já si nic jiného nepřeji.

Byl den mých narozenin a já uraženě seděla u stolu. O žádné dárky jsem nestála. Míša se kýval na židli a prstíkem se vrtal v dortu. Atmosféra u nás doma byla dusná. S tátou jsem se skoro vůbec nebavila a pořád byla uražená. Myslela jsem, že když mě přijmou, třeba si to otec rozmyslí. Nerozmyslel a já se s tím už tak trochu smířila.

„Eliško vydrž, dojdou pro dárek,“ řekl vesele táta. Jsem zvědavá, co mi přinese za překvapení. Čekala jsem cokoli, ale tohle opravdu ne. „Děti, tohle je Magdalena, vaše nová maminka.“ Ve dveřích stála Míšova učitelka a mile se usmívala.

„Tomu ty říkáš dárek? Máma byla jenom jedna a nikdo nám ji nenahradí!“ naštvála jsem se a s pláčem utekla k sobě do pokoje. Nedovedu si představit, že tu s námi bude cizí žena. Už chápu, proč otec přestal pít a podezřele často vodil Míšu do školy. O domácnost se tu starám já, tohle je náš dům a já ji tu nechci. Magda sice nebyla zlá, ale mámu nám nenahradí.

„Můžu dál?“ ozvalo se za dveřmi.

„To vás posílá táta?“ zabručela jsem a šla jí otevřít dveře.

„Ne, přišla jsem sama,“ řekla a posadila se. „Vím, že je to pro tebe těžké. Táta, Míša, violoncello, mámina smrt, obdivuji tě, že to zvládáš.“

„Moc jsem chtěla na pražskou konzervatoř, ani nevíte jak. A co udělal táta? Zamítne mi to a ještě přivede domů vás!“ řekla jsem smutně.

„Já zase vždy chtěla děti. Teď se o ně starám akorát ve škole. Život není fér a člověk se s tím musí umět vyrovnat,“ řekla tiše.

Pak už jsme jen seděly a mlčely. Najednou mi jí bylo líto, chtěla jsem se omluvit, ale ona se jen pousmála a odešla.

Po pár týdnech našeho společného soužití jsem zjistila, že je Magda vlastně celkem fajn. Se vším mi pomohla a vrátila nám zpět radost do života. Navíc skvěle vařila a starala se o Míšu. Chodili jsme s ní bruslit, sáňkovat a chovala se k nám jako k vlastním. Měla jsem více času na sebe a Magda mě občas vzala do kina. Také mě ráda poslouchala, když jsem trénovala na violoncello. Jednou při večeři na mě Magda mrkla a trochu šťouchla do táty. Ten se narovnal a povzdychl si.

„Eliško. Magda mě tak dlouho přemlouvala. Vím, co pro tebe violoncello znamená a jaké jsi tomu věnovala úsilí, tak jsem se rozhodl, že tě do té Prahy pustím.“ Nevěděla jsem, co na to říct. Byla jsem nadšená.

„Ale co bude s vámi?“ zeptala jsem se.

„S tím si nelam hlavu. My máme Magdu. Hlavně té bys měla poděkovat.“

„Děkuji, děkuji a děkuji!“ objímala jsem pevně Magdu. Všichni jsme se usmívali a já cítila štěstí.

Stála jsem na nádraží s kufrem v ruce. Zítra je první školní den a já jedu na internát. Táta s Míšou zůstali doma a Magda mě doprovází. Můj vlak už se blížil a já Magdu objala.

„Držím palce. Napiš mi, až dojedeš!“ připomenula mi.

„Jasný. A díky za všechno... mami.“ Opravdu byla mámě tak podobná.

„Mami?“ řekla dojatě. Naposledy jsem jí zamávala z okénka a poté se vlak rozjel. Pak už jsem ji ztratila z dohledu. Pořád jsem nechtěla uvěřit, že můj sen se splnil. Sedím ve vlaku, v ruce mám violoncello a jedu na konzervatoř do Prahy!

Patricie Pomijová, 14 let

**Jihočeský
úsměv**

2022

mimořádná
ocenění

Pod hvězdnou oblohou

James procházel svižným krokem tmavou uličkou osvětlenou tlumeným světlem měsíce a pořád dokola si v hlavě přehrával, co zítra řekne Anthonymu, až se ho bude ptát, jestli už konečně něco má. A jediné, co v tuto chvíli, přesně 12 hodin a 43 minut před schůzkou, měl, byla migréna a prázdný word dokument. Už teď věděl, že přišel o perfektní příležitost, jak se ve své kariéře spisovatele posunout dál a vyhrabat se z toho všeho. Zabočil ulicí doprava, vyhnul se maličké holčičce s rozdrbanými vlasy a najednou si všechno uvědomil. Za posledních pár dnů totiž dělal všechno možné, jen aby si nemusel přiznat, že tím to pro něj končí. „Tohle je tvá poslední šance,“ řekl mu minule Anthony, „máme tu spoustu lidí, který by pro tvoje místo udělali všechno... Já vím, že jsi talentovanej, ale takhle to dál nejde, promiň.“ Jamesovi tato slova už několik týdnů zněla v hlavě. Vždy, když se pokoušel něco napsat, vždy, když se snažil usnout nebo vždy, když se měl na něco soustředit. Nejhorší na tom všem ale bylo, že věděl, že s tím nic nedokáže udělat. S tou podivnou věcí, která se mu usídlila v hlavě a nehodlala jen tak zmizet. Vysávala z něj všechnu radost, naději a vůli pokračovat... A jak se tak po tiché ulici pomalu ploužil, uvědomil si, že je k ničemu. Že nemá smysl se dál snažit. Stejně se té strašné temnoty nikdy nezbaví. Podlomila se mu kolena, ale sebral ještě všechnu sílu a od-táhl se na kraj chladného špinavého chodníku. Ležel tam schoulený, lidé kolem něj bez povšimnutí procházeli a James si uvědomil, že to, co si celý svůj život bál přiznat, je pravda – je nepotřebný, zapomenutelný, jeho život nedává žádný smysl... Zvedl svůj pohled k obloze a spatřil velkou zářivou hvězdu. Ona byla důležitá... Vynikala mezi ostatními hvězdami. Odvrátil zrak a po tváři mu sklouzla malá nedůležitá slza.

Nancy si byla stoprocentně jistá, že umírá. Běžela šerou ulicí ve svých nových kožených botách s platformou a tiše polykala slzy. Obličej měla celý špinavý od rozmazané řasenky, top zašpiněný a minisukni čerstvě natrženou. Vtom do ní vrazilo malé rozjařené děvčátko. Co tady to pitomé dítě dělá úplně samo? Zoufale se snažila vrátit sukni do původního stavu. Nemůže dávat pozor? Měla by zavolat sociálku a zažalovat jeho rodiče za zničení cizího majetku.

Jako kdyby neměla už tak dost problémů... Zase se hystericky rozbřečela. Všichni se na ni vykašlali! Naivně si myslela, že jsou to její opravdoví kámoši a Daniel možná i něco víc... Proběhla kolem malebné cukrárny a vzpomněla si, jak tam s ním měla první rande a... Co by na to asi řekla ségra, kdyby ji teď viděla? Sandra by se v takovéhle podělané situaci nikdy neocitla, vždycky měla lepší odhad na lidi. Popravdě byla lepší ve všem. Nancy to moc dobře věděla, protože jí to máma pravidelně připomínala: „Sandra nikdy nešla za školu! Sandra vždycky měla ukázkový známky, Sandra by se takhle nikdy nezachovala a Sandra tohle a Sandra támhleto.” Dokonalá Sandra! Nancy nikdy nikdo nepochválil, nikdy nikdo neocenil, všem je úplně ukradená! A když už si konečně myslela, že našla lidi, kterým na ní záleží, byla ten nejšťastnější člověk na světě, ale teď se na ni vykašlali stejně jako všichni v jejím podělaném životě! A ona si vážně myslela, že jim může věřit. Že on by mohl být ten pravý... Ne, on jí za to nestojí... Nebude se přece tady ponížovat kvůli takovému debilovi. Nancy se napřímila, utřela si slzy, čímž si ještě víc rozmazala make-up po obličeji a zastavila se. Přece je silná, samostatná a nebude tady rvát kvůli takové kravině. Byla překvapená, ale musela přiznat, že se opravdu cítí o moc líp. Netrvalo to ovšem moc dlouho, protože chvilku poté zvedla své uplakané oči k obloze, zahleděla se na tu zářivou nádhernou hvězdu a vzpomněla si, jak se spolu s Danielem chodili dívat na hvězdy.

Richard šel zase domů za tmy. To byl už třetí den v tomto týdnu, kdy se v práci tak zdržel. Už ho přestávaly bavit všechny ty nekončné schůzky a užvanění otravní podřízení. Měl jich všech po krk. Zítra jim všem dám padáka, pomyslel si, když procházel kolem náctileté dívky s velmi výrazným make-upem a vyzývacím oblečením. To je neskutečné, co si ti mladí dokážou dnes vzít na sebe. Kdyby se za jeho mládí někdo odvážil vzít si něco takového, byl by to skandál. Ale teď si všichni dělají, co se jim zachce... Richard si povzdechl a myšlenky se mu opět zatoulaly k práci. Nehodlá dál tolerovat všechny ty budižničemy... Dokonce i jeho sekretářka Margaret je poslední dobou k ničemu. Bývala to taková slušná pracovitá holka, ale teď už nepřipraví ani pořádně silné kafe. Hlavně, že stíhá sdělovat té vlezlé zrzce... jak se to jen jmenovala... co mezi sebou kdo má. Kdyby se třeba místo toho soustředily na práci a naivně si

nemyslely, že je hluchý... Ano, má už svůj věk, ale to neznamená, že neslyší, jakými nevhodnými neuctivými slovy ho nazývají... Na rohu ulice v duchu zkritizoval ceny zákusků malé místní cukrárny, sjel znechuceně pohledem muže schouleného na chodníku (to je nesku-tečné, ti bezdomovci ještě někoho okradou!) a po chvíli svižné chůze se rozhodl, že si zavolá taxíka. Nebude se tu přece ve svém věku plahočit takovou dálku! Co ho to napadlo, muž jeho postavení! Sám se nad absurditou svého chování pousmál, vzhlédl vzhůru na nebe plné hvězd a spatřil jednu pozoruhodně jasnou. To bude pravdě-podobně Sirius, pomyslel si, nebo že by Canopus?

Lily byla nadšená. Tančila po popraskaném chodníku osvětleném hvězdami, broukala si svou oblíbenou melodii a smála se na celé kolo. Maminka by jí určitě řekla, že má dávat větší pozor a nevrážet do lidí, ale Lily si dneska mohla dělat, co se jí zlíbí. Točila se dokolečka a zastavila se až u té fantastické cukrárny, kam ji babička vždycky brávala, když chodívaly spolu nakupovat. Prodávali tam opravdu úžasné dortíky, zrovna dneska jeden měla, když se tatka vrátil domů. Dal Lily ten čokoládový s malinami, polechtal ji pod bradou, mamce donesl kytku a řekl, že už to nikdy neudělá. Bylo to super. Mamka jí potom řekla, že si může jít hrát ven na hřiště, protože si potřebují s tatínkem promluvit. Mohla jít ven úplně sama! A zvládá to skvěle, je už přece velká holka. Opět se se smíchem rozeběhla, ale zakopla o schody toho velkého strašidelného antikvariátu, kde se jednou ztratila. Trochu si natloukla koleno, ale to jí nevadilo, protože pod těmi růžovými třpytivými šaty, které jí tatka přivezl minule, to stejně nebude vidět. Posadila se na schody a podívala se na oblohu. Ty hvězdy se třpytily úplně stejně jako její šatičky... Jedna byla ale nejkrásnější... Lily si představovala, že je ta hvězda, že tančí na nebi... A jak tam tak seděla, začaly se jí zavírat oči a o chvíličku později se jí už zdál sen plný dortíků, šatiček a hvězd.

Paul potřeboval nutně na vzduch. Už několik hodin se pokoušel usnout, ale ať už dělal, co dělal, nedařilo se mu to. Posledních pár dní toho opravdu moc nenaspal... Vždy, když už konečně zabral, za chvíli se probouzel zpocený a vyčerpán. Před týdnem si řekl, že už toho má opravdu dost, a zašel si k doktorovi, který mu ale jen dal nějaký prášky a řekl, že by se to mělo do čtyř dnů zlepšit. Uplynulo

osm dní a Paul nepociťoval změnu, dokonce mu možná bylo ještě hůř. Neměl chuť k jídlu, hlava mu třeštila, slyšel divné hlasy kolem sebe... Najednou si uvědomil, že už jde po ulici dost dlouho... Přestával dokonce mít ponětí, kde se nachází... Kolem toho antikvariátu už musel jít aspoň dvakrát a tohohle chlápka s kravatou taky už potkal, díval se přece na něj tak divně... Nechápal proč, co je na něm divného? Prudce za ním otočil hlavu, ale když zaostřil zrak, zjistil, že tam není... Nikde nikdo nebyl... Je na všechno sám. Něco ho zatáhlo za ruku. Otočil se zpátky, ale nic nespatriil. Zaslechl šeptání... tiché šeptání... Říkalo mu... o...o... Zavřel oči a nastražil uši, aby tomu všemu porozuměl... Paul otevřel oči. Asi měl zase výpadek. Vůbec si nepamatoval, jak se tu ocitl, příšerně mu třeštila hlava a pohled upoutala výrazná hvězda na obloze, která zářila až moc jasně... Na chvílku pocítil klid. Měl by se vrátit domů a pokusit se znovu usnout...

Hvězdy na obloze zářily celou noc. Sledovaly dění (nejen) na této ulici, divily se lidské pošetlosti a třpytily se při pomyslení na to, co všechno se ještě může tuto noc stát. Každá hvězda zářila tak, aby ji mohl spatřit jen ten člověk, pro kterého celý život svítila... Možná, že každý má svou hvězdu, která pro něj jednou bude ta nejjasnější, pokud se ocitne v temné uličce.

Marie Kohoutová, 15 let

Kočka v mém srdci

Chci se všem omluvit. Zejména svému bráchovi. Takže brácho, ty škrábance a štípance, co máš na obličej, to jsem nebyla já. To byla moje kočka. A mami, když jsem na tebe prskala a syčela, že domácí úkol se píše s ů a ne s ú, to byla taky moje kočka. Tati, a když jsem utekla, protože jsi chtěl, abych posbírala jablka, zas jsem to nebyla já, kdo bral tlapy na ramena. Takže, jestli máte nějaké výčitky, řekněte je mé kočce. Abyste byli v obraze – v mém srdci již dlouho přebývá jistá kočka, která mi často do stěn srdce zarývá ty své drápy, aby se dostala na povrch a mohla nahlas sdělit své občas dost morbidní nářázky. Tyhle záchvaty dostává má kočka čím dál častěji. Měli jste vidět, co vyváděla, když jsme se dozvěděly o té pandemii. Mé srdce se muselo měsíce léčit, než se vzpamatovalo z těch tržných ran. Moje kočka tak hlasitě mňoukala, zuby cenila a drápy tasila. Čím víc rostu, tím jsou její drápance usilovnější a naléhavější. Prostě se čím dál víc snaží prorazit ven. A jestli si myslíte, že v noci mám klid, jste na omylu. Moje kočka v noci nespí. Poletuje po mé hlavě a plete se do všech snů. Ve dne si ale občas odpočine. Kdo ví, proč je to například zrovna uprostřed konverzace!? Je to prostě terror!

Abyste byli více v obraze, upřesním vám pár situací s mojí kočkou: Takže...

Bylo to jednou takhle časně rána, když zazvonil budík. Má kočka impulzivně zareagovala a já ho byla nucena shodit packou z nočního stolku. Tedy, pardon, shodit rukou, ještě se snad neměním v kočku, ne? Když se ozval ničivý úder srdcové věcičky, k níž chovám citový vztah, polilo mě horko. Tohle už zašlo příliš daleko.

Už jsem se chtěla začít mlátit do hrudníku, když jsem si uvědomila, že násilím nic nevyřeším. Proto jsem ke své kočce rázně promluvila. „Kočko, už toho nech! Podívej, co jsem kvůli tobě provedla!“ klekla jsem si a pokoušela se vrátit zlámané ručičky, střepy a šroubky do původního stavu. Když se má kočka neuráčila odpovědět, rozčileně jsem pokračovala. „Už je to poněkolikáté a mě to přestává bavit. Je to den ode dne horší, do měsíce začnu mňoukat a skákat jak kočkovitá šelma, to ne!“

Odpověď mi bylo příjemné předení a já si uvědomila, že moje

kočka vlastně není zase tak zlá a sebestředná. „No jo, no jo,“ odvětila jsem jí a víc než kdy předtím jsem si přála pohladit ji nebo ji potěšit pamlskem. Nakonec jsem už trochu obměkčená začala vyjednávat. „Sice jsi milá a možná tě mám ráda,“ usmála jsem se, „i tak se však musíme domluvit na určitých pravidlech. Abychom byly obě spokojené, chápeš?“

Kočka mi chvíli něco šuškala a já jsem pak chápavě a dlouze přikývla.

„Takže vyjednávat budeme v aquaparku? Sice je to šílené a vidím ti až do žaludku. Chceš se svést na tom tobogánu, přízněj barvu! Ale víš ty co? Mně se tam taky chce, ten tobogán vypadá prostě božsky... tedy chci říct, že je to podle mě adekvátní místo našeho srazu.“ Možná vás to překvapí, ale když jsme procházely kolem vířívek, skokanských můstků a divokých řek k dlouhé zakroucené skluzavce, úplně jsme zapoměly, proč jsme vlastně přišly. Obě jsme jen prahly touhou vylézt už po schodech nahoru a vychutnat si dloooooo-hoooouuu jízdu. Až když jsem si sušila vlasy, zhrzila jsem se: „My zapomněly na vyjednávání!“

„Příště, příště,“ mávla packou moje kočka a já jsem s ní zase jednou vřele souhlasila.

Víte, i když se to nezdá, jsem introvertní člověk. Kdyby se mě někdo na něco zeptal a já neměla svoji kočku, uteču s pláčem někam za roh. O to víc mě však překvapilo, když jsem recitovala před obecnstvem a dokonce jsem si to užívala. Nikdy bych se na to pódium neodvážila, nikdy bych tam nic neřekla – to moje kočka! Celou dobu za mě mluvila a nakonec všechny přesvědčila, že jsem upovídaná treperenda. Tahle póza se mi i líbila, a tak jsem nechala kočku, aby za mě mluvila.

„Klobouk dolů, byla jsi dobrá!“ pochválil mě jeden mladý obdivovatel.

„Díkec, já vím – skromná a nejlepší!“

Když mi tohle vyklouzlo z úst, snažila jsem se kočku zastavit, jak mě může vydávat za tuhle suveréní blbku. Má kočka se ovšem nehodlala vzdát nadvlády nad mými ústy a s klidem pokračovala: „Věděla jsem, že to dám!“

Tohle nejsem já! Ne! Ne! Ne! Vždyť to je ničemná přetvářka, jak si to jen mohla dovolit?! Tak za tohle jí vypráším kožich!

Ale počkat, ona je vlastně abstraktní obraz, takže toto potrestání je nemožné. Ach - kdybych taky mohla být abstraktní!

A ta žárlivost - s tím by se taky mělo něco dělat. Moje kočka si začne stěžovat, hlasitě povýšeně mňouká a mňouká a mňouká. Mňouká třeba celé hodiny.

„Proč má náš bratr více pozornosti? To je nefér!“

„Já žárlím!“

„Proč taky nehrajeme v tom filmu? Já bych se na ten post hodila, a proč je tam někdo jiný, a ne my?“

„Já tak žárlím!“

„A proč nevylezeme třeba na Dawn Wall, co? My jsme přece nejlepší!“

„Proč neletíme k moři? Proboha – já chci být taky opálená! A na vlastní oči vidět ty pyramidy, sfingu a Údolí králů! Žárlím! Žárlíš?“

„Žárlíme!“

A tímhle mě terorizuje třeba celý den. Moje kočka je tuze žárlivá. Byla by nejraději, kdyby jí patřilo všechno. A rozhodně se mi s tím hodlá svěřovat dál.

Moje kočka je hrozně ujančená a upištěná, až dramatická! Hlavně, když se jí něco nepovede.

Namaluji obrázek a než se naději, kočka mi dá najevo, že jí se nelíbí, a já ho začmárám, zmačkám a hodím přes celý pokoj do koše. Potom začnu křičet jako malé děcko. Ječím, ačkoliv bych si raději zacpala ústa. Tyhle výstupy jsou vážně příšerné, hlavně když se to celé odehrává ve výtvarce.

Taky se nesmírně vztekám u psaní tohoto textu, kleju a řvu, odháním imaginární zvědavce a pořád dokola melu: „Nechte mě! Musím se soustředit! Ticho!“

A ačkoliv je úplné ticho, z pocitu neúspěchu zaječím ještě jednou: „TICHO!“

A potom celý text smažu a zařvu: „TAK BUDE TADY TICHO!“ ačkoliv je kolem mě takové ticho, že by se dalo krájet, a jediná osoba s hlasitým vyjadřováním jsem v celém domě jen já.

A když jsem smutná, moje kočka se chová zvláště. Nepláče, ale soucítí se mnou, otírá se o stěny mého srdce a přede. Snaží se mě uklidnit a občas to i pomůže. Nejvíc jsem smutná, když si vzpomenu třeba na babičku nebo mého pejska. Už tady s námi nejsou a já

pláču, protože vím, že jsem jim mohla věnovat více času, měla bych s nimi více zážitků, vzpomínek. To se celé mé tělo otřásá jako při zemětřesení a stěny srdce se svírají a svírají a kočku úplně mačkají stejně jako stesk mě. To je hrozný pocit, když jsem takhle sevřená.

Není to ale jen horor. Abyste byli v obraze, když moje kočka přede, rozvibruje se celé mé srdce a vibrování pokračuje do všech koutků mé bytosti. Je to hřejivě nádherný pocit. Patří ke šťastným chvilčkám mého života. Když se dobře cítím, kočka sdílí ten dobrý pocit se mnou. Jednou z dobrých věcí je, že s ní nemusím k veterináři... počkat – to je vlastně nevýhoda, protože veterináře miluju, tolik těm čtyřnohým rozumí a já si s ním ráda povídám.

No a teď, když jste v obraze, znáte slasti i strasti s mojí kočkou, je čas na závěr.

Takže tedy... s mojí kočkou je to jako na houpačce! S postupem času se mi s ní však daří více domlouvat. A teď poslouchejte! Ať své kočce budete přezdívat jakkoliv (např. Puberta, Dospívání, Hormony), nesmíte jí dovolit, aby vás ovládla nebo přemohla. Čili, je třeba vytvořit vztah symbiotický, aby se z vaší kočky náhodou nestal cizopasník.

A i když by moje kočka radši vyprávěla dál, už musím končit. Za chvíli nám přece začíná ten nový film v kině, ať to nepropásneme! Ani nevíte, kolik toho máme ještě na práci.

„A pozdravujte ode mě všechny vaše kočky i kocoury! MŇAUUUUUU!“

Štěpánka Šimonová, 13 let

Jihočeský úsměv

2022

další
příspěvky

Podivné horko

Zbývalo jen pár dní do letních prázdnin. Vypadalo to jako normální školní den. Měli jsme právě matiku. Slunce svítilo do oken a já měl zrovna dobrou náladu. Když tu najednou jsem viděl při pohledu z okna něco hodně zvláštního! Nejdřív jsem si myslel, že to je jenom pták, ale... Když se to víc přiblížilo, všiml jsem si, že to letí nějak podezřele rychle a nemává křídly! Nechal jsem rozpočítaný příklad a nestačil jsem se divit. Bylo to kulaté jako měsíc, takže pták to určitě nebyl... Zarazil jsem se. Už jsem tušil, co to asi je... Proběhl mi mráz po zádech. Mimoszemšťané!! Asi po minutě, možná míň, se to najednou otočilo a vmžiku zmizelo mezi mraky...

„Haló! Už to máš vypočítané?!“

Vzpamatoval jsem se a uvědomil si, že se na mě dívá celá třída.

„Jo, já jen...“

„Tak počítej! A vy se nesmějte a taky počítejte.“

Ou, to bylo trochu trapné... ale co to mělo být na tom nebi?

Konečně jsou tu prázdniny! zaradoval jsem se, když jsem odcházel z poslední školní hodiny. Od té doby, co jsem viděl ten létající talíř, se nic zvláštního nestalo. Až na to, že o těchto prázdninách je mimořádně horko. Ale to si nemyslím, že to má nějakou spojitost s těmi „mimoszemšťany“. Když jsem přišel domů, zrovna dávali v televizi, že toto léto očekávají rekordní teploty. Prý si máme udržovat pitný režim a nevystavovat se přímému slunci. No co, když je léto, tak má být horko. Ale to jsem ještě nevěděl, jak daleko to dojde. O týden později už dokonce zakázali vycházení ven! Horko neustávalo, teploty pořád pomalu, ale jistě stoupaly. Záchranáři měli plné ruce práce. Nejhuř to nesli lidé, co neměli klimatizaci. Ti se pak museli přistěhovat k někomu, kdo klimatizaci měl.

Prázdniny už byly v půlce. Jednou jsem se takhle podíval z okna a viděl jsem, jak se úplně vlní krajina. Teploměr ukazoval 70 °C. Najednou jsem viděl něco hodně zvláštního. Zase jako v té škole, akorát je to mnohem větší. V tom vlnění to nebylo tolik vidět, ale přece jen jsem trochu viděl do oken toho zvláštního létajícího talíře. Stály tam dvě hodně vysoké postavy a měly bílé, možná i průhledné tělo. V té chvíli jsem vzal nohy na ramena a utíkal honem do obýváku, kde jsem se zavřel a pustil si televizi.

V tu dobu zrovna rodiče nebyli doma, takže jsem se o to víc bál. Přepnul jsem to na zprávy. Tam zrovna mluvili o tom, jak lidé vídají podivná zjevení mimozemšťanů, vědci je však uklidňují, že se nemají bát.

No, alespoň že v tom nejsem sám.

Daniel Kupka, 13 let

Hostina zvířátek

básnička vznikla při hodině přírodovědy

Představte si, v lese zkrátka

je hostina pro zvířátka.

Vidíme tu třeba lišku,

ta rozhodně nejí šišku,

tu veverka má radši,

tři oříšky pak jí stačí.

Na hostinu zkrátka

dorazí i prasátko

na žaludy, na bukvice

– uvaříme radši více.

Srnka si dá trochu sena,

usměje se na jelena.

Zajíc přišel na lupení,

že na poli žádné není.

Když zahnali velký hlad,

řekli: „Ahoj.“ A šli spát.

Třída prvňáčků

JIHOČESKÝ KLUB
OBCE SPISOVATELŮ

Jihočeská
vědecká
knihovna

v Českých Budějovicích

Jihočeský kraj